

*هایدگر رواباه

نوشته‌ی هانا آرنت

ترجمه‌ی محمدسعید حنایی کاشانی

۴۸۳

هایدگر با غرور بسیار می‌گوید: «مردم می‌گویند که هایدگر رواباه است». داستان حقیقی هایدگر رواباه این است: روزی روزگاری رواباهی بود که آنقدر از مودیگری بی‌بهره بود که نه تنها در تله‌ها گرفتار می‌شد بلکه حتی از گفتن فرق تله و غیرتله نیز ناتوان بود. این رواباه به ناتوانی دیگری نیز دچار بود. خز پوستش عیب داشت و بنا بر این او در برابر ساخته‌های زندگی رواباهها به طور کامل از محافظط طبیعی بی‌بهره بود. این رواباه بعد از آنکه تمامی جوانی خود را صرف گشتن در اطراف تله‌های مردم کرد، و یک تکه از پوستش هم سالم نماند، تصمیم گرفت از جهان رواباهها نیز کناره

* این مقاله ترجمه‌ای است از:

Hannah Arendt, "Heidegger the Fox", in *Essays in Understanding: 1930-1945*, ed. by Jerome Kohn, Harcourt Brace & Company, 1994, pp. 361-62.

این نوشته از Denktagebuch آرنت در سال ۱۹۵۳ است. Denktagebuch او کتابچه‌ای است که او اندیشه‌هایش را در آن ثبت می‌کرد، و نیز نقل قول‌هایی از دیگر نویسندگان برای اینکه در آینده به آنان ارجاع دهد. ترجمه‌ی انگلیسی این نوشته از رایرت و ریتا کیمبر است. — ویراستار انگلیسی:

بگیرد و برای خودش سوراخی دست و پا کند. او، با وجود تجربه‌ی گسترده و باورنکردنی خود از افتادن در تله‌ها، و نادانی تکان‌دهنده‌اش از فرق میان تله‌ها و غیرتله‌ها، به اندیشه‌ای کاملاً تازه و ناشنیده در میان رویاهای رسید: او از سوراخ خود تله ساخت. او خودش را تو سوراخ جا داد و آن را مانند سوراخی معمولی ساخت — نه از روی حیله‌گری، بلکه به این دلیل که او همیشه گمان می‌کرد که تله‌های دیگران سوراخهایشان بود — و «پس تصمیم گرفت که به شیوه‌ی خودش موزی شود و این تله را که خودش ساخته بود و تنها مناسب خودش بود برای دیگران نامناسب سازد. این باز ثابت می‌کرد که چقدر نادانی او از تله‌ها زیاد است: هیچ‌کس در تله او نمی‌رفت، چون خودش در آن نشسته بود. این مسئله او را آزار می‌داد. با این همه، همه می‌دانند که همه‌ی رویاهای با وجود موزیگریشان گهگاه در تله گرفتار می‌شوند. چرا تله رویاه — بهویژه تله‌ای که رویاهی ساخته باشد که بیش از هر رویاه دیگر به تله افتاده است — نباید با تله‌های انسانها و شکارچیها رقابت کند؟ بدیهی است به این دلیل که این تله چندانکه باید به وضوح نشان نمی‌داد که تله بود! و بنابراین به ذهن رویاه مانگذشت که تله خود را به زیبایی بیاراید و نشانه‌های کاملاً واضحی در همه جا بر آن بیاوریزد که کاملاً به وضوح بگویید: «همه باید اینجا؛ این تله است، زیباترین تله‌ای که در دنیاست». از همین نکته معلوم بود که هیچ رویاهی اشتباہی گذارش به این تله نمی‌افتد. با این همه، بسیاری آمدند. زیرا این تله سوراخ رویاه ما بود، و اگر شما می‌خواستید او را ببینید خانه‌اش همانجا بود، و شما باید به تله او قدم می‌گذاشتید. البته، همه بجز رویاه ما می‌توانستند باز از آن بیرون بیایند. این تله دقیقاً به اندازه‌ی قامت خودش بود. اما این رویاه که در این تله زندگی می‌کرد مغرورانه می‌گفت: «بسیاری برای دیدنم به تلهام قدم می‌گذارند چون من از همه رویاهای بهتر شده‌ام». و حقیقتی نیز در این سخن بود: هیچ‌کس ماهیت تله‌ها را بهتر از کسی نمی‌شناسد که تمام عمر طولانی خویش را در تله‌ای می‌نشیند.